

Radovan Lukavský

31.10.1996

herec

* 1. listopadu 1919, Praha – † 10. března 2008, Praha

Profesor Radovan Lukavský, který ztvárnil stovky rolí, byl známý nejen jako herec, ale také jako recitátor a divadelní pedagog. Vedle filmových, televizních a divadelních rolí jej znali posluchači a diváci také coby vynikajícího recitátora a vypravěče.

Narodil se v rodině truhlářského mistra. Maminka, která byla hluboce věřící, jej vodila už jako malé dítě do kostela. Chodil ministrovat a pomáhat do kláštera. Původně chtěl studovat na kněze, ale rodina nebyla schopná studia financovat a tak musel po pěti letech arcibiskupské gymnázium opustit. Dostudoval na reálném gymnáziu v Českém Brodě, kde odmaturoval v roce 1938 a poté nastoupil ke studiu češtiny a francouzštiny na Filosofické fakultě University Karlovy v Praze. Po uzavření vysokých škol pracoval u železnice jako telegrafista.

Už od dětství účinkoval v ochotnických souborech. V roce 1941 začal studovat na pražské konzervatoři. V roce 1942 nastoupil do divadla Větrník Josefa Šmídy. Již ve druhém ročníku studia však byl nuceně nasazen v Německu na práci ve válečném průmyslu. Tady se vyučil strojním zámečníkem. V roce 1944 se vrátil a nastoupil angažmá v Divadle Vlasty Buriana. Po uzavření divadel pracoval jako dělník v Praze. Ke studiím se vrátil až po roce 1945.

Do Divadla na Vinohradech nastoupil v roce 1946. Odtud po čtyřech letech přešel do Městských divadel pražských, od roku 1957 se stal členem souboru činohry Národního divadla v Praze.

Režiséři jej kvůli jeho civilnímu projevu a vysoké štíhlé postavě rádi obsazovali do rolí kriminalistů, pohraničnicků i důstojníků. Zahrál si však i v seriálech, historických i životopisných filmech; mezi jeho nejnámější televizní role patří ztvárnění obrozence Václava Tháma v TV seriálu F. L. Věk. Na divadle si vedle desítek jiných významných rolí zahrál Hamleta či Othella.

Kvůli svému přesvědčení a vztahu k církvi a křesťanství musel za komunistického režimu omezit svou činnost, vystupovat a učit na DAMU. Poté, co odmítl přednést projev, ve kterém by litoval svých postojů v 60. letech, mu bylo znemožněno vystupovat v televizi. Vychoval desítky herců, je autorem dvou knih o herectví.

Ocenění:

- 1965 – udělen titul zasloužilý umělec
- 1974 – ocenění Zasloužilý člen ND
- 1995 – z rukou prezidenta Václava Havla převzal Medaili Za zásluhy
- 1995 – Cena Thálie za celoživotní mistrovství
- 2000 – medaile Josefa Hlávky
- 2005 – čestný doktorát (doctor honoris causa) na Akademii múzických umění v Praze
- 2008 – v Praze 5 – Košířích je po něm pojmenována ulice